

Acésta fôia ese
cate 3 côle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
10 franci cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu întregu.
Se abonéza la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiiu, séu prin posta
séu prin domniî co-
lectorî.

Nr. 23.

Brasiovu 1. Decembre 1871.

Anulu IV.

Sumariu. Disertatiune tienuta la 8. Aug. 1871 in adun. gen. a asoc. trans etc. de lónu Dim'a Petrascu. (Fine.) — Procesu verbale. — Ratiociniu. — Una cestiuone d'in economi'a nationale. — Colectiune de diplome istorice transilvane. (Continuare). — Apelu de abonamentu la dictionariulu limbei romane. — Publicarea baniloru incursi. — Bibliografia.

Disertatiune tienuta la 8. Aug. 1871 n. in adun. gener.
a asoc. trans. etc. de lónu Dim'a-Petrascu, directorele
scôlei „Radu Negru.“

(Fine.)

Dupa educatiunea primaria vine negresitu cea secundaria cá o continuare a celei primarie. De asta educatiune se impartasiescu mai puçini copilasi romani; fia d'in caus'a seraciei, fia d'in indiferentismu, fia d'in lipsa de institute natiunali umanióre, faptulu este siguru, ca elu in proportiune cu numerulu romaniloru este micu numerulu tinerimei, ce frecuentéza clasele de umanitati. Seraci'a si indiferentismulu nu escusa. Caus'a micului numeru este lips'a de institute scolastice mai resarite, lipsa de gimnasie, cà-ci la o natiune de 10—12 milióne 15—20 de gimnasie, acésta suma devine ridicula. Ce trebue inse se ne imbucure este, ca aceste gimnasie suntu inzestrate cu personalu eminentu, ca in ele se propune, se invatia educatiunea si instructiunea dupa sistemele cele mai bune pedagogice. Cu tóte astea, romanii se se silésca a-si ridicá atâtea gimnasie, cá se vina câte unulu totu la 20 pâna la 30 de mii populatiune.

Intorcendu-me acumu dela aceste reflexiuni, mi-se pare ca educatiunea mamésca, primaria si secundaria, ar formá o educatiune, o instructiune indispensabile, chiaru necesaria a poporului nostru; cà-ci fara aceste trei stadiu ale educatiunei, poporulu nostru nu se póte radicá preste barierele vietii primitive. Si numai dupa percurgerea acestei educatiuni vine educatiunea de fachu, care claséza pre poporu in 3 parti si care are trei ramuri:

1. Educatiunea necesaria pentru o anumita clasa a societatii, ai carei membri au se remana in tóta vietí'a, se cultive agrii.
2. Educatiunea necesaria pentru clas'a de midiu-locu, care o forméza burgesi'a.
3. Educatiunea si instructiunea necesaria pentru clas'a cea mai alésa a societatii, numita clas'a doctiloru, a invetiatiiloru.

Se ne oprimu puçinu ací, mariti domni! si se ne punemu întrebarea acumu: Avemu noi scóle de asemenea specialitati, in cari romanii se priimésca astufeliu de instructiune si educatiune? Déca vomu trece in revista tóte institutiunile nóstre de invetia-

mentu, respunsulu pe càtu mi-se pare de facile, pe atátu este elu de dorerosu. Unu n'avemu dorerosu este respunsulu, ce ni-lu potemu dá într'o cestiune asia de grava. Scóle de specialitate prin cari se punemu pre sateanulu romanu pe unu petioru modernu invetiandu-lu economia rationale, mai nu avemu. O scóla doue in Romani'a libera de acestu fachu atátu càtu o picatura de apa in Oceanu. Noi romanii d'in Austri'a n'avemu neci o scóla, unde se invetie romanulu sateanu, ecoñomi'a rationale: cumu se-si semene elu pamentulu? Cu ce semintie? Cumu se le schimbe, cá se aduca fructe mai bune si mai multe? Cumu se are agrii si cu ce instrumente? Cu puçina modificatiune elu lucra pamentulu si adi, cumu se lucrá acumu câteva sute de ani. Ici colea câteva esceptiuni. Dar se ne întrebamu mai departe: Cumu stamu cu scólele de meserii, prin cari se formamu burgesi'a? Respunsulu la acésta întrebare de vietia este de totu tristu. Unu reu existente aduce altu reu. Romanii d'in Romani'a libera si-au întemeiatu câteva scóle de meserii. Noi romanii d'in Austri'a n'avemu neci o scóla de meserii. Aru trebui cu o óra mai nainte se ne întemeiamu scóle de meserii atâtea, câte se ceru, pentrucá prin ele se ne formamu burgesi'a; pentruca fàra clasa de midiu-locu astadi nu mai póte traí unu poporu. Scóle de meserii, scóle de agricultura, scóle de silvicultura, scóle unde se se invetie sciintiele reali, scóle anume pentru montanistica trebue se ne infiintiamu, pentruca déca vremu se tienemu contu de progresele ce le face omenirea pe fia-care minutu, la fia-care pasu, atunci cá se nu remanemu îndereptu in cultura si civilizatiune, trebue se ne facemu scóle de tóte fachurile, in cari romanii se priimésca educatiune necesaria si suficianta de a poté esiste cá natiune. Este o conditiune de vietia a ne formá tóte trei clasele, si clas'a de diosu, care o forméza agricultorii si clasa media, care o forméza burgesi'a, si clas'a cea mai inalta a societatii nóstre, care o forméza invetiatiu. Mari bogatii ascunde pamentulu nostru in sinulu seu. Déca noi nu vomu avea ómeni de fachu, ne voru exploatá strainii, cari voru vení deodata cu drumulu de feru in partile nóstre, se se folosésca de nesciinti'a nóstra, ducéndu-ne afara d'in patria imensele bogatie, ce ascundu pamenturile nóstra in sinulu seu. Tóte aceste educatiuni, mariti

domni! generali si de fachu trebue se le percurga romanulu, pentrucá se ne potemu presentá in afara cá natiune bine constituita, plina de vitalitate. Atunci romanii voru avea unu viitoriu demnu de sublimele inceputuri ale latinitatii.

Ce se atinge de clasa inalta a invetiatiilor si de scólele unde ei se forméza, adaugu numai atátu, ca parte se forméza in institute natiunali academice, parte in institute straine. Astufeliu de institute avemu in tóta romanimea vreo doue, noi in Austri'a neci unulu, si ne suntu de lipsa cá pana de tóte dílele.

Cu unu cuventu, tóte aceste scóle cu educatiune necesaria, de fachu, si inalta, ne trebue in asia numeru, in càtu romanulu se priimésca educatiunea necesaria, natiunale, apoi europeana, sociale si in celu mai adeveratu sensu alu cuventului univrsale, cá natiunea romana se ajunga la marire si fericire!

Facendu acumu, mariti domni! o revista asupra celorlora discutate pàna aci, nu voiú esita unu singuru momentu macaru de a constatá, ca educatiunea este o opera de cea mai imensa estensiune! Diferitele ei forme mai nu le potemu numerá. Cu tóte astea ea este o opera simpla pentru cuventulu, ca urmaresce unu singuru tielu: de a radica adeca pre omu, de a perfectiuná in elu natur'a si demnitatea omenésca, ajutandu-lu se 'si plinésca cu onóre missiunea pre pamentu. Dar ori cari ar fi si ori càtu de multe ar fi formele de cari uséza omenimea in crescerea fiiloru sei, faptul este singuru, ca educatiunea urmaresce unu singuru scopu, care consiste in a cultivá pre omu, se fia capabile de a suplini cu cea mai mare scumpetate diferitele datorintie familiare, natiunali, politice, sociali si economice, candu va deveni la anii maiorenitatiei. Scopulu educatiunei este de a aprinde in omu schintea divina pusa in inim'a omului chiaru dela Dumnedieu. — De a desteptá in elu facultatile spiritului, cari se-lu conduca pre calea cea nevestezita a nemorirei, se-lu conduca la religiositate si moralitate si prin aceste la frumosulu seu destinu. Educatiunea are de a face d'in omu o fiintia intelectuale morale, o fiintia cu astufeliu de calitati, dupa cumu societatea si religiunea pretindu dela elu. Si fiendu-cà fiintia omenésca consta d'in corpu si spiritu: urméza de sine, ca educatiunea trebue se pórté grije de amendone astufeliu, in càtu unu spiritu sanatosu se locuésca intr'unu corpu sanatosu (mens sana in corpore sano). — Cu unu cuventu, educatiunea are de a formá d'in fiintia nóra pre omulu de inima, pre omulu de caracteru, pre omulu asia dupa cumu le-a creatu Dumnedieu, pre omulu vécului seu. In fine educatiunea are de a cresce pre christianulu, de a formá inimi christiane, si astufeliu a radica pre omu pàna la sublimitatea adeverurilor evangelice! — Asia dar pàna candu educatiunea generale are de a cresce pre omulu, omu in sensu christianu, educatiunea speciale trebue se-lu prepareze

pentru vocatiunea sa speciale, la care 'lu aviséza prevedintia, positi'a sa sociale, talentele sale si inclinatiunile sale personali! — Pe candu dar educatiunea speciale necesaria destoinicesce pre fiulu poporului dela sate la implinirea celor mai modeste si mai inferiore functiuni; pe candu educatiunea profesionista pregatesce si forméza burgesi'a; pàna atunci educatiunea cea mai inalta sciintifica pregatesce pre cei mai inalti dignitari si functionari cetatiansci, politici si natiunali. — Tóte aceste educatiuni diferite sub influintia unui cugetu mai sublimu, trebue se se intrunésca in o complecta armonia, spre secur'a ajungere ę scopului finale.

Éca opera carea trebue se o lucre educatiunea! Éca scopulu ce educatiunea urmaresce, — de a cresce pre omulu de asia, in càtu se nu-si jigniésca neci interesele sale, neci ale societatiei de care apartine. Educatiunea se-lu puna in positiune d'asi ocupa locul cuvenitu in ierarchia sociale asemenelor sei, pentrucá se mérga elu nestramutatu pe calea nemorirei, si astufeliu se-si implinésca cu onóre missiunea pre acestu pamentu!

Acésta este, stralucita adunare, deslegarea marei probleme a educatiunei si instructiunei publice.

Si cu aceste am onóre a inchiaia discursulu multiamindu-ve, mariti domni! pentru atentiunea si patientia cu care ati binevoitu a me ascultá.

Nr. 286—1871.

Procesu verbale

Iuatu in siedintia lunaria a comit. asociat. trans. tiente in 8. Noembre c. n. 1871 sub presidiulu dlui vicepres. Iac. Bolog'a, fiendu de facia domnii membrii P. Dunca, E. Macelariu, bar. D. Ursu, I. Hannia, I. Tulbasiu, P. Rosc'a, C. Stezariu, Vis. Romanu, Z. Boiu; I. V. Rusu, V. Ardeleanu si I. Cretiu.

§ 152. Presidiulu asociatiunei transpune 3 bucati monete vechi, d'in care doue de argintu si un'a de arama, daruite pentru museulu asoc. de Andreiu Rugia d'in Galesiu, scaunulu Silistei. (Nr. prot. ag. 271, 1871.)

Se predau dlui bibliotecariu spre a se pastrá in colectiunea numismatica a asoc., si totu-odata daruitoriului resp. i se esprime recunoscintia protocolaria.

§ 153. Stipendiatii asoc. Constantinu Barbesu, ascultatoriu de tehnica in Monachiu (München), Pintea Ternaveanu, ascultatoriu de silvicultura in Mariabrunn, Elia Daniela si Aaronu Hamsea, ambii juristi in Sibiu, conformu conclusului adunarei gener. dela Fagarasiu sub p. 19, si-asternu reversalele recerute, prin care se deoblega, cumu dupa absolvirea studioru, voru servi in patria, in càtu 'si voru afla postu corespondietoriu (vedi Nrii 267 si 276, 1871).

Spre scientia.

§ 154. Secret. II. presentéza scrisóri'a directiunei gimnasiali d'in Brasiovu ddo 7/19. Oct. a. c. prin care acea aduce la cunoscintia comitetului, cumu-cà

studentele de a III-a clasă la școlă reală română din Brașov, Georgie Boieru, caruia în ședința a comitetului din 30. Sept. a. c. i-se conferise unu stipendiu de 50 fr. v. a., și-a falsificat unele note din testimoniul școl., pe bas'a caruia i-se dăde stipendiul amentit, și că această falsificare s'a constatat și din fashiunea proprie a respectivului școlar, făcută înainte conferinței profesore, pentru care fapta acela s'a și pedepsit pe cale disciplinară. (Nr. prot. ag. 270, 1871.)

În urmarea acesteia, escanduse cestiunea, deca numitul școlar în urm'a faptei sale, mai merita a se lasă în usuarea stipendiului conferit, ori a i-se subtrage și conferi altuia? Comitetul cu majoritate de toate voturile, afara numai de votul secretariului II. că referențe, decide: că subtragenduse susu-amentitul școlarului stipendiul deși conferit, acela se se dechiare de vacanțe, și totu-odată pentru conferirea aceluia, se se publice concursu cu terminulu până în 10. Dec. c. n. a. c.

§ 155. Direcțiunea gimnaziale din Naseudu a-sterne scrisorii stipendiatului asoc. Bas. Borgovanu, studenți în VIII. clase gimn., prin care acela și esprime în terminii celi mai frumoși, multiamit'a sa pentru stipendiul de 50 fr., ce i-s'a conferit din partea comitetului. (Nr. prot. ag. 280, 1871.)

Spre scientia.

§ 156. Dn. secret. I., G. Baritiu pe langa scrisorii sa de pres. 7. Noembrie a. c. trimete în primirea comitetului 22 ecsemplaria din G. Lazaru de G. Sionu; 1 ecsempl. din „Ecuilibrulu în antitese“ de I. Eliade; 2 fasciōre din Dictionariulu societății academice, și un'a fasciōra din Glossariulu numitei societăți; cu aceea îndrumare, că cele 2 fasciōre din dictionariu și un'a fasciōra din glossariulu societății academice, cumu și unu ecsemplariu din G. Lazaru se se reserve pentru bibliotec'a asoc., altu ecsempl. din G. Lazaru se se strapuna societății de lectură din institutul arhi-diecesanu, în fine ecsemplariulu din „Ecuilibrulu“ de I. Eliade se se cumpere pe sēm'a asoc. cu 4 fr. v. a., ér cele 20 ecsempl. din G. Lazaru se se vendia cu pretiulu de 40 cr. (Nr. prot. ag. 281, 1871.)

Concluzu. Pentru cartile daruite pe sēm'a asoc. se esprime respectivilor daruitori (societății academice și G. Sionu) recunoscența protocolară, ér ecs. din ecilibru se se esolveze din partea redacțiunei fōiei asoc. și se se petreca în computulu aceleia, a-sterneudu la tempulu seu încōce. În fine cele 20 ecsempl. din G. Lazaru împartienduse între membrii comitetului, pretiulu acelor se va strapune dlui secret. I., G. Baritiu, spre înaintare mai departe la locul destinat.

§ 157. Dn. Liviu Iancu, teologu în seminariulu arhi-diecesanu din Blasiu, arata, că înca nu și-a primitu documentele alaturate la petitiunea sa, prin carea concurse la unu stipendiu din partea asoc.

În legatură cu această secret. II. raportăza, că numitul teologu înca în lun'a lui Octobru i-s'a trimesu toate documentele dinpreuna cu rezoluțiunea comitetului, pe calea oficiului arhi-diecesanu din Blasiu, și că în 3. Noembrie s'a și încunoscențiatu despre această. (Nr. prot. 277, 1871.)

Spre scientia.

§ 158. Se presentăza cererea tenerilor stipendiați ai asoc. Elia Danila și Aaron Hamsea, ambii juristi la academi'a regie din Sibiu, prin care acestia se roga, că comitetulu se decida, că stipendiale conferite, pe langa obligatiunea de a implini afacerile scripturistice în cancelari'a asoc., se li-se esolveze în rate lunare anticipative, ér nu decursive, cumu se otarise în ședința comitetului din 30. Sept. a. c. (Nr. prot. ag. 283, 1871.)

Se decide a li-se resolvi, cumu-că comitetulu nu se afla motivatu a și revocă conclusulu seu din 30. Sept. a. c., în puterea caruia amentitii stipendiați au de asi primii stipendiale sale în rate lunare decursive.

§ 159. Se presentăza conspectulu cassei, despre perceptele și erogatele asoc. dela ședința lunară din 3. Oct. a. c. până la ședința presente. Din acestu conspectu resulta, cumu-că în restempulu numitu s'au încassatu numai 255 fr. 70 cr. și s'au erogatu mai alesu că stipendia și ajutoria 1069 fr. 80 cr. v. a. (Nr. prot. 284, 1871.)

Spre scientia.

§ 160. Asemenea se presentăza conspectulu despre starea fundului academiiei, carele are în proprietate sa 3739 fr. 63 cr. v. a. (Nr. prot. 285, 1871.)

Spre scientia.

§ 161. În legatură cu conspectulu cassei din §§-ii precedenti (159 și 160), se referăza în specialu despre banii încursi la asoc. parte că contribuiri la fondulu academiiei, parte că taxe de membrii ordinari ai asoc. și anume:

a) prin dn. dr. Ios. Galu s'au trimesu că taxa de membrii ord. 10 fr. (Nr. prot. 261, 1871);

b) prin dn. A. P. Alexi, candidatu de profesura în Gratiu, s'au trimesu pentru fondulu academiiei 37 fr., din care 22 fr. că contribuire din partea românilor din Gratiu, ér 15 fr. că venitu curatu dela o conferința literară ținută de dn. trametiatoriu în Siomcut'a mare. (Nr. prot. 272, 1871);

c) dela dn. avocatulu în Abrudu, Bas. Popp d' Harsianu că ofertu în favōrea fundului academiiei statatoriu în 2 obligatiuni de statu cu couponii dela 1. Fauru 1872 200 fr. (Nr. prot. ag. 274, 1871);

d) prin dn. red. alu Albinei, Vincentiu Babesiu s'au trimesu că contribuiri pentru fondulu academiiei 7 fr. (Nr. prot. 275, 1871), (vedi și Nr. 83 alu Albinei);

e) prin dn. redactoriu Alecsandru Romanu s'au trimesu pentru fondulu academiiei că contribuiri 5 fr. 30 cr. (Nr. prot. 273, 1871);

f) dela dn. prot. dr. Ilariu Puscariu cá tacsă de m. ord. alu asoc. pre 187°/₁ 5 fr. si prenumeratiune la Transilvani'a 2 fr., la olalta 7 fr. (Nr. prot. 278, 1871);

g) dela dn. senatoriu P. Rosc'a tacsă pre 187°/₁ 5 fr. (Nr. prot. 288, 1871.)

Se iew spre scientia cu acea, cá dlui oferente de sub c), carele binevoľ a veni in ajutoriulu fondului academiei, cu o suma considerabila (de 200 fr.) se i-se esprime recunoscienti'a cea mai cordiale.

§ 162. Dn. cassariu presentéza conspectele despre interesele obvenitórie dupa couponii urmatórielor obligatiuni si anume: a) dupa couponii obligatiunilor de statu convertite, s'au incassatu cá procente obvenitórie cu 1. Oct. a. c. 25 fr. 20 cr. in argentu pentru asoc., ér pentru academia 8 fr. 40 cr. in argintu, (Nr. prot. 253 si 255, 1871); b) dupa couponii prioritatorilor dela drumulu de feru trans., obvenitori cu 1. Oct. a. c. s'au incassatu cá interese 130 fr. in arg. (Nr. prot. ag. 252, 1871); c) in fine cá interese dupa couponii obligatiunilor de statu, obvenitórie cu 1. Noembre a. c. 10 fr. 20 cr. (Nr. prot. ag. 287, 1871.)

Spre scientia.

§ 163. Dn. cassariu mai presentéza doue documente despre schimbarea baniloru de argintu cu charthia (B. N.) in valuta austr. si anume; a) 155 fr. in arg. s'au schimbatu cu 179 fr. 80 cr. in charthii v. a. (Nr. prot. 259, 1871); b) 8 fr. 20 cr. in arg. s'au schimbatu cu 9 fr. 54 cr. v. a. (Nr. prot. 256, 1871.)

Spre scientia.

§ 164. Dn. cassariu arata, cá d sa d'in consideratiune, cá tacsele restante dela mai multi membrii ord. ai asoc. se se póta incassá, a pregatitu unu conspectu despre toti membrii asoc., carii s'au in scriu pãna si la adunarea gener. d'in Fagarasiu, si cá in acelu conspectu se afla insemnate solvirile fia-carui membru, dupa sirulu aniloru, cumu si anii pre care restéza; deci propune, cá comitetulu in interesulu incassarei restantielor, se decida tiparirea amentitului conspectu, intru unu numeru corespondietoriu de ecsemplaria, si impartirea aceluia, pre calea directiuniloru despart. cerc. si a colectoriloru, pre langa anumite provocari, pre la toti membrii ord. ai asoc., cá astufeliu se aiba ocaziune a se informá fia-care membru, cá de candu si pãna candu a solvitu tacsele prescrise si cu cátu mai restéza.

Presidiulu punendu la discussiune acésta propunere a dlui cassariu, dn. membru Vis. Romanu arata,

cá tiparirea conspectului membriloru, in unu numeru asia mare (adeca pre cáti membrii suntu) ar absorbe spese considerabili, si totusi scopulu, carele e incassarea restantielor, nu s'ar poté ajunge dupa dorintia; de aceea cugeta, cá pentru tienerea evidentiei dóra ar fi de ajunsu, cá consemnarea membriloru se se tiparésca numai in fói'a asoc., ér in cátu pentru incassarea restantielor, dupa parerea sa, s'ar recere alta modalitate si anume: d sa propune, cá fia-carui membru, aflatoriu in restantia, pre calea comiteteloru cercuali ori a colectoriloru (in partile unde nu esista inca comitete cercuali) se i-se trimetia d'in partea cassei, o cuietantia despre cuantulu, ce resteza, cu provocarea de a'lu solvi, — ceea ce se practizeza cu efectu, si pre la alte societati de asemenea natura.

Aceste propuneri dederă ansa la desbateri indelungate si serióse; la care participara mare parte d'intre membrii presenti.

In fine, comitetulu, considerandu de o parte importanti'a cestiunei, de alta parte d'in motivulu, cá cestiunea se se póta studiá d'in tóte punctele de vedere, se aflá motivatu la propunerea dlui Romanu, a decide cu unanimitate: cá operatulu dlui cassariu (constatoriu d'in 12 cóle) se se predea spre reportare unei comisiuni, care, afara de dn. cassariu, se constea d'in alti 3 membrii alesi d'in senulu comitetului. De membrii acestei comisiuni se alesera domnii I. Tulbasiu; Vis. Romanu si I. V. Rusu.

§ 165. Dn. cosiliariu guberniale in pensiune Pavelu Dunc'a solvesce ofertulu seu, ce l'a subscrisu in favórea fondului academiei (vedi siedinti'a comitetului d'in 30. Maiu a. c. (§ 173) in sum'a 300 fr. (3 buc. oblig. de statu) (Nr. prot. 287, 1871). Totu dn. cosiliariu mai susu-amentitu, doriendu a se face membru fundatoriu alu asociat. trans., pre langa sum'a de 100 fr., ce o solvise in 186¹/₂ cá membru ordinariu pentru totudeaun'a, mai respunde alti 100 fr. (in o obligatiune de statu). (Nr. prot. 288, 1871.)

Otertele acéste se primescu pre langa expresiunea celei mai cordiale recunoscentie, intre aclamatiuni repetite de: „Se traiésca.“

Verificarea procesului verbale a acestei siedintie se concrede domniloru baronu Ursu, P. Dunc'a si I. Hannia.

Sibiulu datulu cá mai susu.

Iacobu Bologna,
vicepres.

I. V. Rusu,
secret. II.

S'a cetitu si verificatu, Sibiulu 10. Noembre 1871.
Ursu mp. P. Dunca mp. I. Hannia mp.

R A T I O C I N I U

despre sumele intrate si erogate in favórea unei radicande academia romana de drepturi.

Nr. curentu	I n t r a t e	Banc-note		Argentu		Cass'a de pastrare		Obliga-tiuni de statu		Sum'a	
		fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.
1	In urm'a ordinatiunei Nr. 116 din 30. Maiu 1871 a on. comitetu alu asociatiunei s'au deosebitu sumele intrate pana in 10. Iuniu 1871 in favórea radicande academiei romane de drepturi si manipulata la olalta cu averea asociatiunei, si s'au petrecutu in Jurnalulu de cassa pentru fondulu academiei in suma . . .	470	45	—	—	1297	50	600	—	2367	95
	De atunei incóce au mai intratu:										
2	Oferte si colecte parte dejá publicate, parte publicande	147	—	—	—	—	—	200	—	347	—
3	Interese dupa unu capitalu de 500 fr.	—	—	10	50	—	—	—	—	10	50
4	" dupa capitalele elocate in cass'a de pastrare in Sibiiu pana ultim'a Iuniu a. c.	120	10	—	—	—	—	—	—	120	10
5	S'au elocatu de nou in cass'a de pastrare	—	—	—	—	559	10	—	—	559	10
6	Argintulu s'au schimbatu in BN.	12	49	—	—	—	—	—	—	12	49
	Sum'a	750	4	10	50	1856	60	800	—	3417	14

E r o g a t e.

7	Pentru tiparirea apelului, a cóloru de subscriptiune, a jurnalulu de cassa, a protocolulu pentru inscrierea oteritoriloru, apoi pentru legatur'a protocoloru si spezele postali	189	96	—	—	—	—	—	—	189	96
8	Banii elocati in cass'a de pastrare	559	10	—	—	—	—	—	—	559	10
9	Argintulu schimbatu ad Nr. cur. 6	—	—	10	50	—	—	—	—	10	50
	Sum'a intrateloru	750	4	10	50	1856	60	800	—	3417	14
	Subtragèndu erogatele cu	749	6	10	50	—	—	—	—	759	56
	Remane la adunarea generala a XI. in restu	—	98	—	—	1856	60	800	—	2657	58

Sibiiu, 4. Augustu 1871.

Constantinu Stezariu,
c. r. capitanu in pensiune si cassariu alu asociatiunei.

Vasilie Ardeleanu,
subst. controloriu.

Conformu conclusulu adusu in siedinti'a II. a adunarei generale alu asociatiunei transilvane tienuta la Fogarasiu in 7—8 Augustu a. c. p. 13. se da prin acést'a din partea presidiulu asociatiunei absolutoriu domnulu cassariu alu asociatiunei si c. r. capitanu in pensiune Constantinu Stezariu, cu privire la ratiociniulu seu despre fondulu Academiei pre anulu 1870/1. Sibiiu, in 25. Augustu 1871.

Bolog'a.

Una cestiune d'in economi'a nationale.

Dóra neci-unu poporu d'in imperiulu austriacu nu se ocupa mai puçinu decâtu se ocupa daco-romanii cu cestiuni vitali d'in scienti'a ce se numesce Economí'a nationale. Càtiva ómeni de acésta specialitate pe cari 'i avemu, nu prea sunt comunicativi, adeca sunt avari cu scienti'a loru, séu cà dóra nu afla pe publiculu romanescu matoru, ori demnu de a'i comunica idei sanetóse si practice d'in acésta specialitate.

Noi nu voimu se mai asteptamu pe acestu campu dupa eruditii nostrii, ci vomu a reproduce aici una serie bogata de idei, asia precumu le aflamu pe acelea esite d'in pen'a unui jurisconsultu care stà la inaltimea tempulu nostru. Dn. Al. Lupascu dispunendu a se scóte pe spezele sale una a duo'a editiune d'in opulu repausatulu Dionisiu Martianu (nascutu d'in Transilvani'a comit. Turdei) permite unele conside-

ratiuni ale sale, cugetate profundu, scrise cu seriozitate propria acelu barbatu in adeveru eminente, pe care noi ne luamu volia a le reproduce aici intru totu coprinsulu loru, precumu o mai facura si altii, pentrucà ele merita cea mai de aprópe attentione a nóstra.

„Acestu studiu alu reposatulu Martianu a fostu publicatu la 1860, in fati'a incercarei de atunci de a se inaugura prin lege colonisarea tierei cu germani.

Acumu aceeasi incercare reinnoinduse prin organulu „Internationalei“ d'in Iasi, noi implinimu o datoría càtra tíera si in particulariu càtra ómenii nostri politici — càci totu binele si reulu intr'o tíera ilu facu ómenii ei politici — de a reedita acésta carticica, spre a lumina opiniunea nationala, de ce va se dica propunerea prezentata dejá adunarei, de a se aduce colonii germane.

Agentii logei francmasonice d'in Iasi, a careia doctrina cosmopolita de „omu si omu“ e in contra a totu ce este patria si nationalitate, care arunca petroliulu cosmopolitismului asupra ecsistentiei natiunei, si lucréza la destrugerea ei, s'au insarcinatu se vorbéca de interesele nationale.

Pe alta cale si prin o sistema de forma pacifica, ciocanulu si mistri'a asia numitiloru liberi-pietrari d'in Romani'a, lucréza a destruge mai multu de càtu zidiri si monumente cari se potu éra reconstrui; ele sapa bazele ecsistentiei natiunei, ele voru se derime insasi fiinti'a natiunei; si ce este si mai gravu, ele intreprindu acésta opera vandalica cu insesi midiu-lócele natiunei.

Esperienti'a este pentru tóta lumea intieptiunea ómeniloru; numai pre noi tóte nenorocirile si desastrele ce bîntuie tiér'a, nu ne facu neci macaru atenti; — la atáta apathia si amortire ne-a adusu cosmopolitismulu.

Se intreprinde in contra nóstra unu resbelu de perire pe cale economica, — specie de asasinatu modernu; — urmamu noi insine, in contra nóstra, unu sistemu economicu anti-nationalu, anti-socialu si anti-umanu, prin care ne destrugemu noi insine; cu totii simtimu si recunóscemu cà mergemu reu, cà ne ducemu in prapaste; inse nu numai cà nu cautamu unde e caus'a reului si nu avemu virtútea si patriotismulu de a o inlatura — cà-ci atírna de noi; — nu numai nu luamu nici o mesura de statu pentru apararea intereselorú nóstre, — dar d'in contra, agravamu reulu d'in di in di, mergendu in sensulu dujmaniloru nostri si aservindu tiér'a prin noue concesioni, cari suntu basea de esplótare, basea de operatiune in contra nóstra.

Tóte artificiiile si subtilitatiile dujmaniloru natiunei, ómenii nostri politici le adopta cá principie politice si le aplica pe biét'a tiéra, fàra se aiba pietate a-si dá séma de consecentie.

O asemenea nepasare de sórtea tierei nu ne-o potemu esplicá decátu prin faptulu intristatoriu, cà ómenii nostri politici, lipsindu-le ideea nationala, nu se punu si pe densii in caus'a natiunei, nu impartasiescu nenorocirea sa, ci lucréza pentru tiér'a loru nu cá parinti de familia, cá parinti ai tierei cumu ii numia bunulu simtiu romanu, ci cá pentru o tiéra straina, cá ómeni ai lumii, si d'in punctulu de vedere alu lumii, ér nu alu natiunei loru de care i-a deslipitu cosmopolitismulu.

Gresielile ómeniloru nostri politici provinu numai d'in indiferentismulu si izolarea in care traiescu, de natiune, — ceea ce-i pune afara d'in simtiementulu nationalu, si-i face a nu fi in unitate morala cu natiunea, a nu mai destinge intre interesele ei si cele strainé, si astufeliu a nu lucra cá membri ai corpului nationalu.

Enormele gresieli repetíte sunt cea mai deplina dovada, cà numai ideea nationala este sufletulu si busol'a politica a omului de statu; numai ea-i da

virtutea si simtiulu politicu necesariu, spre a intielege si petrunde caus'a natiunei sale, si a o conduce astufeliu, cumu se nu dea in cursele ce-i tindu ininicii ei.

Lipsiti de acésta busola, ómenii nostri de statu mergu fàra planu, fàra tienta politica, ducèndu natiunea in necunoscutu.

Este mai multu decátu tempu se ne intielegemu si noi interesele, déca voimu se mai ecsistamu, si se intramu in bunulu simtiu comunu, in politic'a natiuniloru. — Se inchidemu o epoca funesta, epoc'a concesioniloru, si se punemu càpetu sistemului economicu care ne ucide.

O esperientia atátu de desastrósa trebue se ne faca si pe noi se intielegemu, cà sistemulu economicu alu unui statu este sistemulu seu politicu; cà cestiunile economice sunt cestiuni politice, cuprindiendu in ele ecsistenti'a materiala a natiunei, si cà astufeliu trebue a le privi si tratá dupa ratiuni de statu, ér nu dupa sofismele economice, séu dupa consiliile celoru cari au interesu cá se nu mai fimu, nici prin imitarea fàra consciintia a altoru state, in impregiurari politice, sociale si economice, altele decátu ale nóstre.

Éta ceea ce ne-a indemnatu pe langa analis'a lui Martianu, a mai grupá aici câteva observatiuni ásupra starei economiei nóstre nationale.

Strainii interesati a ne esplótá si a ne cucerí tiér'a prin resbelulu economicu, profitandu de lips'a de educatiune nationala a ómeniloru nostri politici, de necunoscenti'a loru despre interesele tierei, — acredíteza in spiritulu loru, intre alte artificii, funest'a eresie, cà cu càtu se voru plantá in tiéra mai multe interese strainé, cu atátu va fi mai garantata independenti'a nóstra, cu atátu ne vomu civilisá mai rapede.

La acésta artificie ne póte respundé ecsemplulu tuturoru coloniiloru d'in istoria si d'in actualitate. — Ce infloresce in colonii prin interesele strainé? — Infloresce natiunea pamenténa? — Ori pe ruinele natiunei pamentene, se redica natiuni strainé?

Acolo mergemu si noi prin plantarea intereselorú strainé intre noi.

Ar fi mai simplu a dice, cà pentru cá se ne asecuramu ecsistenti'a, se ne anecsamu la Austri'a si Germani'a, cà-ci acolo ne duce anecsarea economica ce se intreprinde.

Sunt doue sisteme politice: un'a nationala, si alt'a coloniala, ce se practica de statele Europei. Sisteme cu totulu opuse un'a alteia.

Politic'a nationala se aplica càtra sine insasi, càtra natiunea propria a statului; politic'a coloniala, se aplica in tierile pe cari unu statu le coloniséza cu prisosulu fiiloru sei. Acésta politica, disa coloniala, consista in o sistema de uneltiri economice, cari lucréza la esplótarea si cucerirea tierei, prin unu resbelu pacificu, intreprinsu subt form'a unoru asia numite opere de civilisatiune.

Scopulu politiceii nationale este prosperitatea si conservarea natiunii statului. Ea are de regula politica, principiulu ca „o natiune ca si unu individuu, este mai aprópe de sine decâtu de altii;“ — ca d'in unitatea intereseloru materiale numai, póte esi unitatea morala, si d'in un'a si alt'a intr' unite, — forti'a natiunii.“

Politic'a coloniala are de obiectu, intemeierea elementului colonisatoriu prin esplótarea si substituirea elementului pamenténu. Ecsistenti'a acestuia se absórbé de celu d'antei, si astufeliu storsu de vitalitate si impilatu, — incetulu cu incetulu se stinge de inaniune, in mesura cu desvoltarea destructoriloru sei, — in numele umanitatiei, alu libertatiei si alu civilisatiunii!

Regimulu colonialu este cu atátu mai funestu pentru poporulu indigenu, cu cátu, prin puterniculu mecanismu alu sistemiei, nu numai ca totulu este miscatu in contra lui, dar insusi elu este menatu de sistema, a lucrá la propri'a sa destrugere, si la constituirea ucigasiloru sei. Insasi munc'a acelu poporu este o lucrare de nimicire pentru densulu, pentru ca intrandu in manile unui poporu dujmanu, ea se preface in arma in contra lui.

Tóte relatiunile poporulu indigenu cu strainii suntu basate pe destructiunea lui. Nu comerciulu este pentru densulu, ci elu este pentru comerciulu.

Dupa cumu in sistem'a nationala totulu concura la binele natiunii, totulu gravitéza in giurulu ei; in politic'a coloniala totulu este inversu. Ceea ce pentru elementulu colonisatoriu este virtute, adeca iubirea de tíera si patriotismulu, este privitu si tratatu ca crima in natiunea pamentului.

Acolo unde sistem'a nu este pusa in legi, ea se afla in inim'a ómeniloru politici si a agentiloru, cari dau miscare acestui mecanismu.

Spre a ne incredinti'a de acésta, nu avemu decâtu a observá politic'a economica ce urméza Engliter'a in Engliter'a, cãtra natiunea sa propria, si politic'a ce totu Engliter'a urméza cãtra irlandesi si cãtra tierile pe care le coloniséza cu englesi. Politic'a Franciei cãtra natiunea francesa, si cãtra poporulu arabu d'in Algeri'a. Politic'a economica a Germaniei cãtra natiunea germana, si politic'a ei cãtra elementele ne-germane, de ecsemplu a Prusiei in ducatul de Posenu.

Principiulu politicu alu ómeniloru de statu germani, cãtra natiunea loru propria, este acelu alu unui bunu parente de familia. „Scopulu statului germanu, fundatu cu sangele si munc'a germaniloru, este o societate germana,“ — dicu ómenii politici germani. „Statulu nu este o abstractiune a societatiei omenesci, ci personificarea individualitatiei nationale. Missiunea statului este a fi patria, ér nu otelu. In adeveru statulu este supusu pana la unu punctu, conditiuniloru generali ale umanitatiei, dar este principalmente supusu conditiuniloru speciali ale natiunii sale.“

„Nu traimu in paradisu, unde totulu este fara interesu. Bunulu Ddieu n'a populatu pamentulu cu

abstractiuni omenesci, nici cu omulu, precumu elu este in sine, ci cu natiuni concrete: francesi, englezi, germani etc. — in impregiarari practice deosebite. De aceea barbatulu de statu trebue se se preocupe numai de natiunea lui, lasandu ceriulu grija in genere a umanitatiei.“

Asia cugetá ómenii de statu ai Germaniei, si resbelulu franco-germanu, care va incepe o era noua pentru politica si sciintia, punendu capetu cosmopolitismulu, a datu cea mai deplina consacrare cugariloru loru.

Se mai observamu sistem'a politica a regimulu germanu d'in Viena, cãtra coloniile germane d'in Boemi'a, Transilvani'a, Bucovin'a, Galiti'a, Ungari'a etc.; — si politic'a aceluasi regimu cãtra elementulu romanu, si slavu; si vomu vedé ca germanii austriaci se intemeiéza si crescú d'in vitalitatea popóreloru slave si romane; ca prin sistem'a de statu opusa acestoru popóre, ecsistenti'a loru se absórbé de germani; midiolócele loru, fortiele loru, munc'a loru suntu intrebuintiate ca instrumente de destructiune a loru. — In deosebirea acestoru sisteme politice, vomu gasi secretulu starii inflorite si alu civilisatiunii sasiloru si alu celorlalti germani d'in Austri'a, si a miseriei si decadentiei in care zacu romanii si slavii.

Mai multe rele causéza acestoru popóra resbelulu economicu ce li face Austri'a, decâtu nu le-ar cauza celu mai desastrosu resbelu militariu.

Se mai observamu sistem'a politica a guvernulu rusu cãtra elementele slavo-ortodoxe d'in Rusi'a, de ecsemplu sistemulu parentescu ce a urmatu si urméza cãtra coloniile bulgare d'in Basarabi'a rusésca, si sistem'a vitriga ce urméza cãtra romanii d'in Basarabi'a.

Tóte statele afara de Turci'a, — care inse se afla in dissolutiune, in prad'a companiiloru straine de esplótare, — facu politic'a intereseloru loru nationale. Ele nu numai ca au ascuratu piati'a d'in intru filoru natiunii loru (vorbimu de starea reala a lucruriloru, de ceea ce este, ér nu de speculatiunile de idei, cari dupa espresiunea unui economistu, suntu destinate mai multu pentru esportare, decâtu pentru consumarea d'in intru), dar inca vedemu, ca intrebuintiéza influenti'a si poterea loru spre a dá o directiune conforma intereseloru loru, chiaru si afaceriloru altoru tieri, si a face si d'in alte tieri piatie pentru comerciulu si industri'a loru.

Dar nu avemu trebuintia a aduce ecsemple d'in departare. Politic'a economica a celorlalte state o avemu inaintea ochiloru in tóte dilele in tíera la noi. Se comparamu regimulu vamale alu statelor vecine, Austri'a si Rusi'a, aplicatu cãtra densele, cátu e de nationalu si de binefacatoriu pentru industri'a loru; se-lu comparamu cu regimulu vamale ce ele voru a ne impune noue prin tratatele cu Turci'a, — pe care acumu cérea a-lu perpetuá si agravá prin conventiuni asia numite pentru desfiintierea jurisdictiunii consulare, ér in realitate pentru infiantarea ei, — regimu care este caus'a principale a omoririi industriei nóstre.

Se observăm chiar în raporturile d'în intrulu țerei, sistemul protectionist al consulilor către conationalii lor, sollicitudinea și spriginul până la nedreptate, de care încungiura interesele lor, voindu a-i subtrage până și dela plat'a micii patente ce li-se cere pentru întreprinderile ce facu la noi, — și sistemul lor către noi și interesele noastre, și ne vomu incredință, că toate statele facu deosebire între fiii națiunii lor și între straini; — că principiul lor politicu către densele nu este acela de „om și om,” pe care-lu propaga numai către noi; că ele sunt cosmopolite numai, către alții, către noi, ér nu, și către densele.

Acésta sistemul statornicu practicata de toate statele civilizate, trebuie se ne convinga și pe noi de legea naturii: că în economi'a politica mai multu încă decâtu în cea privata, este „al meu și al tu” și candu n'ai, nu-ti dă nimene; că o națiune că și unu individ, are interesele sale deosebite de ale altor popóre; economi'a sa propria, deosebita de a altor popóre, resultatu alu istoriei sale, alu condițiilor lor ei politice și sociale, alu diferenției de religiune și alu impregiarilor ei nationale deosebite de ale altor popóre; că prin urmare, fia-care stat face politic'a intereselor națiunii sale, ér nu a lumii întregi, nu politic'a strainilor, precumu facem noi.

„Este curiosu, că națiunile se necunosc atâtu de multu unele pe altele. Umanitarii sunt nebuni de a crede, că zidurile, gardurile, barierele, ce erau între națiuni, s'au micșuratu. Personalitatea crescendă, desparte, d'în contra, d'în ce în ce mai multu, d'în ore-care puncturi de vedere, și națiunile că și indivizii.” (Jules Michelet, *La France devant L'Europe* 1871.)

O națiune cu câtu se civilizeza, cu atâtu devine mai prevedietóre și mai politica, adeca mai egoista. Ecsemplu: Angli'a și Germani'a, cari prin civilizațiune, prin „personalitatea crescendă” au devenitu atâtu de egoiste.

„Intr'o casa onesta se face deosebire între familia și óspeti. O țiera nu este o carciuma.” (E. Viollet-le-Duc. *Mémoire sur la défense de Paris* 1871.)

Noi romani — noi insine în statul nostru, în cas'a noastră — urmam către națiunea romana, către noi insine, o politica colonială, unu sistem economic dușmanu; avendu de resultatu, că toate averile se tréca dela romani la straini; făcendu apelul la învaziunea strainilor în țiera prin avantajele ce li dă; lucrându a face comerțulu d'în intru internationalu; proprietatea pământului patriei noastre, în locu de proprietate romana, proprietate internatională; interesele și afacerile noastre, romane și interne, afaceri internationale, și constituindu prin acésta o țiera în stare de conproprietate, o societate internatională: ceva imposibilu, o amestecatură babilonică, unu chaosu uman, în care națiunea romana, desmembrată, desfăcută d'în corp de națiune în individe, se disolva, spre a esé

d'în acestu chaosu, pe ruinele ei, unu stat strainu, — statul germanu.

Sistemul ce alte state practica către straini, noi l'aplicam către insine.

Acestu sistem economic opusu națiunii, ne stórcé de vitalitate și ne eliminéza pe noi, întocmai cumu se face în colonii cu indigenii.

În ori-ce stat, națiunea este scopu. Relațiunile cu strainii sunt subordonate intereselor nationale. Comerțulu este pentru națiune, ér nu națiunea pentru comerțulu.

În sistem'a noastră economică vedem inversulu.

Că și în o colonie, totul e subordonatu intereselor straine, și ceea ce înflorește și se redica în țiera, sunt interesele straine.

Nu se creéza nici o institutiune natională, umanitaria, civilizatória, ci institutiuni jidóvesci: anti-nationale, anti-umane, anti-civilizatória, carora li se pune eticheta fraudulósă de banca romana, creditu romanu etc.

La noi, că și în o colonie, esceptandu unu micu numeru de familii, este mai avantajósu a fi strainu decâtu pământenu.

O alta eres funesta s'a acreditatu de scól'a cosmopolita în spiritulu nostru, cumu-că în cestiunile economice, în cestiuni de drumuri de feru și de banci se nu facem politica, în comerțulu se nu facem politica, în administratiune se nu facem politica etc.

Astu-feliu pe nesimtite amu scosu politic'a d'în totu statulu, amu remasu unu stat fără politica, lasandu strainilor se faca politic'a intereselor a țerei noastre.

Candu pieru națiuni prin cestiuni economice, cumu perim noi, candu se redica națiuni prin cestiuni economice, cumu sunt englesii și germanii, cumu nu sunt politice cestiunile economice?

Cosmopolitii sunt consecenți: candu nu se considera decâtu individele, ér nu națiunea, atunci nu e nimica politicu. — Dar nu întielegem pe acei cari dicu, că voru că națiunea se traiésca, și dau în asta cursa.

Candu prin concesii și prin ocuparea piatelor d'în intru și a proprietatilor, strainii se constituie la noi în stat în stat, în individualitati nationale deosebite, precumu sunt jidovii și germanii; candu asia dara se întreprinde cucerirea țerei și nimicirea națiunii noastre pe cale economică, a discutá natur'a politica a cestiunilor economice, este a discutá evidentia.

Prin sistemul nostru economic este organizata pierirea noastră prin noi insine. Noi toti, lucrurile noastre, institutiunile noastre, munc'a natională, menati de acestu mecanismu, lucrăm fara conscientia de ceea ce facem, la propri'a noastră destrugere.

(Va urma.)

Colectiune de diplome

d'in diplomatiarulu comitelui Iosifu Kemény, care privescu mai alesu pe români (valachi).

(Continuare.)

1366. 11. May. App. D. Tr. T. III.

Dionisiu vaivodulu Transilvaniei arata, că in acestu anu s'a tîenutu la orasiulu Turda congregatiune, adeca dieta generale, in care au fostu representati nobilii tieriei, secuii, sasii si alti locuitori d'in alte classi si conditiuni de ómeni. D'in mandatulu regelui, in acea dieta a trebuitu se'si produca fia care locuitoriu dreptulu de a lua vama dela poduri etc., decă 'lu va fi avutu, spre care scopu trebuca se produca fia care documente in scrisu. Cu acea ocaziune au esitu intre altii, Ladislau (Vladu) filiu alu lui Dumitru dela Cîmiantelu si Stefanu filiu alu lui Toma dela Candea*) si au dechiaratu, că ei avea unu podu facutu preste Ternav'a mica, dela care au luat vama cu dreptu castigatu dela regele, că inse sasii locuitori in comunele Curcea si Bogatu (ambele in scaunulu Medesiului) venindu cu furia mare si armati, au omoritu pe boierulu Toma, si depredandu tóte averile lui, ii rapira si documentele respective.

Nos Dyonisius Wayvoda Transsilyanus, et Comes de Zonuk, memoriae commendamus, quod cum in congregatione nostra Universis Nobilibus, Siculis, Saxonibus, ac alterius cujuscunque Status et conditionis hominibus partis Transsilvane, facta publica proclamatione de regio edicto feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi Apostolorum Torde celebrata,**) de mandato ejusdem Domini Regis, universis nobilibus, et alterius cujusvis status, et praeminentie hominibus tributa tam in terris, quam in aquis habentibus in eadem congregatione nostra, instrumenta sua, super tributo suo confecta, coram nobis exhiberi commissemus***). Tandem inter ceteros Ladislaus filius Demetrii de Chykmanthel, et Stephanus filius Thome de Kend de medio universorum consurgendo, nobis curaverunt declarare isto modo: quod ipsi super fluvium Kykullew minori pontem constructum haberent, super quem tributum consuetum exigerent, super quo etiam tributo regalia munimenta habuissent, sed quondam Saxones de Keurus et de Bogach diabolico furore repleti, ad domum quondam ejusdem Thome patris predicti Stephani in eadem Kend habitam potentialiter manu armata veniendo, crudeli nece eundem Thomam interemissent, omnia bona ejusdem Thome auferendo, et asportando, inter alia bona dicti Thome ipsa regalia munimenta super ipso tributo, et aliis juribus ipsorum confecta recipiendo asportassent, que omnia Judicibus nobilium et universis nobilibus septem comitatum predictae partis Transilvane constarent evidenter, petentes nos, ut iidem Judices nobilium, jurati assessores, et universi nobiles, qualem de premissis scirent, per nos requisiti faterentur veritatem. Cumque nos eosdem Judices

*) Cunoscut'a familia romanésca, astadi a comitiloru Kendeffi.

***) fors Comitua. — ***) Productio.

Originale in pergameno patenter expeditum, in cujus dorso apparet vestigium sigilli super cera flava appressi; possidet J. C. Kemény.

nobilium, juratosque assessores, ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque Domino nostro Regi, sueque sacre corone Regie observandam, tanto vivifice crucis ligno nobis prestitam super premissis requisitos habuissemus, mox iidem Judices nobilium, juratique assessores ad premissam eorum fidem, simul cum tota universitate nobilium eidem congregationi nostre adherentium, omnia premissa et singula premissorum per eosdem Saxones de Keurus et Bogach universos perpetrata et illata fuisse, unanimi et concordi testificatione affirmarunt. In quorum affirmative assertionis testimonium presentes prescriptis Ladislao et Stephano duximus concedendas. Datum octavo die congregationis nostre antedictae, in loco prenotato, anno Domini Millesimo CCC. Sexagesimo Sexto.

1366. 13. July. App. D. Tr. T. III.

Regele Ludovicu I. trimisese in Transilvani'a commissari pe Nicolae banulu Croatiei si pe Petru vicevaivodulu tieriei, că se judece si se compuna multime de certe si turburari escate pentru possessiuni de pamentu, intre nobili, secui si sasi d'in tóta tier'a. Intre acelea certe a fostu si una pentru hotarulu numitu Lapusiu d'in comitatulu Albei, causata intre unu boieru anume Ioanu alu lui Gegus dela Mulencrugu si intre sasii d'in Copsia, unde sasii érași revoltandu, s'au portatu cu mare brutalitate, si nu s'au lasatu, pâna nu s'au impartitu acelea locuri intre ei si intre acelu aristocratu.

Nos Ludovicus Dei Gratia rex Hungariae etc. memoriae commendantes tenore praesentium significamus universis, quod cum fideles nostri dilecti, videlicet magnificus Nicolaus de Zeech Regnorum nostrorum Croatiae, Dalmatiae Banus, ac Petrus de Jara vices gerens*) magnifici Baronis Dyonisy Wayvodae Transilvani, quos in medium Nobilium Siculorum et Saxonum terrae nostrae Transilvaniae ad reformandum et componendum universarum licium, et disturbiorum materias ratione terrarum et metarum inter eos litigiose vigentes, pro specialibus in nostra persona hominibus nostris deputantes confidenter transmiseramus cum nostro regio pleno mandato, post aliarum metarum, et terrarum rectificationes ad quamdam terram Lapus vocatam in comitatu Albensi Transilvano existentem, praetextu cujus fidelis noster miles magister Joannes filius Gegus de Almakerék asserens ipsam fore terram suam haereditariam, cum populis, seu Saxonibus nostris de villa Kapus diversa certaminis, et multa contentionis genera a multis retroactis temporibus, et jam ad nostrum scitum habuisse dinoscitur, personaliter pervenissent, licet eam veluti suam haereditariam dictus magister Joannes sibi totaliter restitui inibi petierit, tamen quia videbatur ipse et magister Joannes non posse memoratam totalem terram adversus insolentias, et infestationes, tumultus populorum, et Saxonum eorundem, qui terram ipsam prius, ut fertur, indebite utebantur, pacifice obtinere, igitur iidem homines speciales nostram ad hoc ple-

*) Vice-Vajvoda.

Ex originali eruit Dan. Cornides Ms. T. I. p. 245.

Edidit: Fejér C. D. T. IX. vol. III. p. 567.

nariam habentes facultatem, propter bonum pacis et quietudinis ambarum partium, praefatam terram Lopus inter ipsas partes dividendo hoc ordine limitassent, et limitarunt per metales distinctiones, quod primum in planitie cujusdam sylvae juxta antiquam metam ipsius magistri Joannis, ex parte villae Fetantelke nuncupata separantem novam metam terream erexissent, et ibi cursus praedictarum metam, inter ipsas partes terminantur, prout haec omnia in literis eorundem Nicolai Bani et Petri vicevayvode in Ugra circa fluvium Olth in anno supra dicto datis, et per praefatum Joannem nobis ad confirmandum praesentatis vidimus plenius contineri. Nos itaque consideratis fidelitatibus, et servitiis ipsius magistri Joannis, et Petri filii sui majoris, juvenis scilicet aulae nostrae regalis, quibus ipsi nostram continuo placant, et imitantur voluntatem, divisionem terrae per nominatos speciales homines nostros modo praehabito factam, et metam cursus superius expressatos, ac literas ipsorum Nicolai Bani, et Petri vicevayvodae exinde confectas, acceptamus, ratificamus, et praesentium sub secreto sigillo nostrarum literarum patrocinio de novo confirmamus. Praesentes etiam sub majori nostro sigillo privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate. Datum Albae-Gyulae in die S. Margarethae virginis anno Domini M. CCC. Sexagesimo Sexto.

1366. 26. Nov. App. D. Tr. T. III.

Mandatulu vicevaivodului Petru càtra capitululu eclesiei dela Alba-Iuli'a, prin care se dispune, cá se se tramita comissari la faci'a locului, pentru cá sasii d'in Copcea in scaunulu Medeasiului au navalitu in capu de nópte in mosii'a boierului Ioanu alu lui Gegus, facundu'i dauna mare.

1366. In sancto Emerico, in quindenis festi Martini conf. Petri vicevayvodae Transilvani mandatum ad Capitulum Ecclesiae Transilvaniae, ut inquirat in potentiam Saxonum de Kapus sedis Medgyes, qui possessionem magistri Joannis filii Gegus de Almakerék, Hunsfalva vocatam, noctis in silentio invadendo ibidem damna intulerunt. Homines regii ad hanc inquisitionem designantur magister Nicolaus filius quondam Simonis Bani de Darlacz, vel Apor, aut Ladislaus filius Emerici de Ernye, seu Joannes filius Michaelis de Almás.

Ex Ms. Dan. Cornides T. II. p. 46.

Per Extensum Edidit: Fejér C. D. T. IX. vol. III. p. 641.

(Va urma.)

Apelu de aboñamentu la dictionariulu limbei romane.

Dictionariulu limbei unei natiune este pentru densa cartea cartiloru, bibli'a nationale: imbratiasandu limb'a in totulu seu, in forma cá si materi'a sa, dictionariulu limbei nationale coprinde chiaru prin acésta totu ce a cugetatu, a simtitu si a facutu natiunea ce o vorbesce, viéti'a colectiva, cu unu cuventu, marele sufletu alu in-

tregei natiune, fàra care acésta nu póte viua cá individualitate bine distincta si independinte de alte individualitati colective de acelasi nume. Déca dara, d'in acestu punctu de vedere, unu dictionariu nationale este un'a carte de insemnatate vitale pentru veri-ce alta natiune, ce are se fia elu pentru noi romanii, carora streinulu reu voitoriu si asprimea temporiloru le-au intunerecatu istori'a, le-au coruptu datine si institute strabune, le-au stersu si nimicitu si alte caractere de individualitate nationale, si nu le-au remasu decátu limb'a cá singuru necontestatu documentu de ce amu fostu si ce s'aru cadea se fimu.

La aceste consideratiuni se adaugu altele particulare limbei romane de un'a importantia, déca se póte, si mai vitale. In organismulu limbei nóstre s'a incuibatu multime de strainismi, parasiti ce-i impedeca desvoltarea, gunóie ce-i turbura limpeditatea; pre corpulu acestei nobile fica a latiiului tempulu a impresu multime de venetári, cari vatama frumsetia si gratiele ei de vergina romana; si poporulu romanu nu se insiela in instinctulu, prin care tende de càtu-va tempu, de candu s'a desteptatu in elu consciéti'a nationale, tende d'in tóta ànim'a se-si vedia limb'a curatita de acei parasiti periculosi si vindecata de acele venetári ce o desfigura, pentru cá astu-feliu cu un'u di mai inainte se póta figurá cu demnitate alaturea cu nobilele sale surori: latina, italiana, francesca, ispanica, portugolica. Afara de acésta, pe deplinu convinsi cá fàra cultura, fàra scientia, nu mai e scapare nationale, romanii d'in tóte anghiuirele pasiescu astadi cu unu de lauda si nobile aventu pe calea culturei, in care amaritá sórta ce au avutu i-a facutu se remana asia de inapoi; si fiendu-cà progresulu in cultura se traduce in desvoltare si apropiare de noue idee, cari ceru espresiune in limba; de aci necesitatea imperiósca de a formá si introduce in limba alta multime de cuvente noue. Candu 'si cugeta cineva ce s'a facutu pentru curatirea limbei de parasiti straini si inavutirea ei cu noue espresiuni numai de diece ani incóce, ànim'a sa de romanu nu póte se nu-i bata de bucuria; dara lucrulu are si periclele sale, si inca de cele mai mari si mai funeste: inovandu toti de tóte partile in diverse moduri, dupa capritie si fàra norm'a rationale si constante, vomu ajunge la unu adevratu Babelu, in care cu stricarea unitatii de limba, prin care romanii d'in tóte partile s'au simtitu pàna astadi cá unu singuru corpu cu unu singuru sufletu, s'aru rupe si corpulu natiunei in mai multi trunchi; inovandu cu locu si fàra locu, si d'in nefericire mai desu fàra locu d'in lips'a cunoscientiei afunde a limbei poporului, vomu ajunge in curendu la un'a limba serbéda si decolorata, pe deplinu stórsa si secata de acelu sucu de viéti'a, care 'i vine d'in marele sufletu alu poporului romanu, la o limba prin urmare neputintiósca si inepta a esprime cugetarea cu totu pondulu si in tóta poterea si divin'a ei splendóre; introducendu in fine inovatiuni, cari aru remanea necunoscuta marei maioritati a natiunei, vomu perde in curendu fericirea de care ne amu bucuratu pàna astadi, fericirea de a vorbi cu totii, dela banu pàna la tieranu,

un'a si aceeași limba; vomu aduce neintielegere si recire de ânima între frati de același sange; vomu condamnă cea mai mare parte a poporului la ignorantia si barbaria, si astu-feliu vomu privá natiunea de cele mai energice poteri pentru marirea si glorificarea ei. La pericle care amenintia asia de gravu venitoriulu nostru de natiune, pôte pune o stavila numai unu dictionariu nationale, care coprindendu stratele vechi cá si cele noue ale limbei, celoru puçini se deschida fecundele si datatorile de viétia funtane ale limbei popularie, éra celoru multi se facilite cunoscienti'a noveloru cuvente serace de intielesu, pentru cá ei se le întórca pline de sensu, viétia si de energia, si asia in fia-care cuventu esitu d'in gur'a romanésca se bata ânim'a si se respire sufletulu poporului romanescu întregu; care dandu ultimele radecini si presentandu insemnarile cele mai primitive ale cuventeloru, se puna pre totu fiulu de romanu, pâna la unu punctu, in stare de a studiá si intielege limb'a sa cu același folosu ce tragu puçinii favoriti de sôrte d'in studiulu limbeloru clasice; care, in fine, pentru fia-care cuventu se dea fia-carui romanu o norma, dupa care sufletulu unicu alu natiunei se se esprime in unulu si același cuventu.

In fine dis'a, cá „scienti'a este putintia,“ a ajunsu astadi pentru tóta lumea un'a asioma; si cá se ne incredentiamu despre acestu adevéru, n'avemu nevoia se mergemu prea departe, la marile si putentile natiuni ale apusului, de ecsemplu; ci un'a aruncatura de ochiu impregiurulu nostru, la natiuni cu multu mai serace si mai puçinu numeróse decâtu noi romanii, ne va arata ce sacrificie facu ele pentru scienti'a si cultur'a nationale: lasa-se-voru dara romanii se-i intréca si ungerii, serbii, grecii etc.? Societatii academice romane s'a impusu tocmai greu'a sarcina de a ridicá unu templu scientiei si culturai romanesci, si de a aprende in elu unu mare si nestinsu focariu, de unde lumin'a, caldur'a si viétia se se póta respandí in tóta suflarea romanésca; dara midiolócele puse la dispositiunea ei pentru acestu mare si mindru scopu suntu cu totulu nesuficienti. Multiamita inse generositatii barbatului de fericita memoria, Evangelit Zappa, antei'a proba de dictionariu alu limbei romane a inceputu se ésa la lumina sub auspiciile societatii; si acésta presenta, pe langa insemnatele consideratiuni mai susu espuse, fia-carui romanu si ocașiunea bine-venita, credemu, de a-si dá obolulu seu pentru inaltierea templului scientiei si culturai nationale, facéndu, intru câtu spendiura dela densulu, cá prin reincassarea sumeloru ce se despendu pentru lucrarea si tiparirea acestui dictionariu, societatea academica romana se-si marésca intru câtu-va mediele necesarie pentru ajungerea scopuriloru sale salutarie natiunei preste totu si fia-carui romanu in parte. Nu ne indoimu dara unu momentu ca romanii, cari vréu se viuedie, si se viuedie viétia latina, se voru întrece a imbratisiá si sustienea radicarea adevératului monumentu alu romanitatii si latinitatii nóstre.

Eca acumu si conditiunile abonamentului la dictionariu:

Dictionariulu limbei romane va coprinde aprópe de 100 de cóle, si va aparea in fascicule de 4 pâna la 5 cóle.

Pretiuulu abonamentului este de 40 lei nuoi, d'in care jumetate (20 lei nuoi) se va respunde inainte, éra restulu dupa esirea la lumina de 50 de cóle.

Domnii colectanti, cari voru face 10 abonati, primescu unu ecsemplariu gratisu, séu unu beneficiu de 10%; cari voru face 50 de abonati, primescu unu beneficiu de 15%; cari voru face 100 de abonati, primescu unu beneficiu de 30%.

Cá apendice la dictionariu, amesuratu cu literele corespundietórie d'in acésta si in aceleasi conditiuni, va aparea si glossariulu.

Membrii delegatiunei societatii academice romane: A. T. Laurianu, P. Poenariu, I. C. Massimu, V. A. Urechia.

Ad Nr. 286—1871.

Publicarea baniloru incenrsi

la fondulu asociat. trans. dela siedinti'a comit. d'in 3 Oct. a. c. pâna la siedinti'a aceleuia d'in 8. Noembre 1871.

1) Dela dn. consil. gub. pens. P. Dunc'a (pre langa tacs'a de membru ord. pentru totudeann'a solvita in 186^{1/2}) s'au mai incassatu alti 100 fr. in o obligatiune de statu, facunduse membru fundatoriulu alu asoc. trans.

2) Dela dn. prof. dr. Ilariu Puscariu tacs'a de m. ord. pre 187^{0/1} 5 fr.

3) Dela dn. senatoriu Petru Rosc'a tacs'a de m. ord. pre 187^{0/1} 5 fr.

Sibiiu in 6. Noembre 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Ad. Nr. 286—1871.

Contribuiri incurse

in favórea fondului academiei romane de drepturi.

1) Dela dn. advocatu in Abrudu, Bas. Popu de Harsianu in 2 obligatiuni de statu Nr. 138,833 si 138,834 d'inpreuna cu couponii dela 1. Fauru 1872 cá ofertu 200 fr.

2) Prin dn. red. Alecsandru Romanu s'au trimesu pentru fondulu academiei (strapusi prin dn. Vis. Romanu) cá contribuiri 5 fr. 30 cr. si anume: a) dela dna. preotessa Isabella Danu nasc. Anderco-Homorodeana 1 fr.; b) dn. Eli'a Comanu nasc. Anderco-Homorodeana, preotessa 1 fr.; c) dn. notariu Greg. Iug'a 1 fr.; d) dn. Artemiu Anderco Homorodeanu, stud. 2 fr. 30 cr. Sum'a cá mai susu 5 fr. 30 cr.

3) Prin dn. candidatu de prof. A. P. Alexi s'au trimesu a) cá venitu curatu dela o conferintia literaria tienuta de domni'a sa in Siomeut'u mare 15 fr.; b) ér cá contribuiri pentru fondulu academiei 22 fr.

4) Prin dn. red. alu Albinei Vinc. Babesiu s'au trimesu pentru fondulu academiei, si anume: a) dela dn. docente in Resiti'a Banatului, Ios. Popescu 3 fr.; b) dn. cetatianu totu in Resiti'a Banatului, Georgie Popescu 2 fr.; c) dn. docente de Poșionu, Silviu Suciú 2 fr. Sum'a 7 fr.

5) Dela dn. consil. gub. in pens. Pavelu Dunc'a cá ofertu in favórea fondului de academia in 3 oblig. de statu 300 fr.

Sibiiu 8, Noembre 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Prin dn. directoriu gimnas. in Beiusiu, Teodoru Kővári s'au trimesu cá contribuiiri incurse in favórea fondului academieii, parte dela domnií profesori gimnasiali, parte dela studentii dela acelu gimnasiu, cumu si dela alti benevoitori, in urma venitulu curatu dela o petrecere de jocu, data de junimea studiósá de acolo, cu totulu 131 fr.

A. Dela domnií profesori gimnas. si alti benevoitori.

Teod. Kővári, direct. gimn. 5 fr. Michaiu Bandiciu 1 fr. Ioanu Selagianu 1 fr. Georgie M. Marinescu 2 fr. I. Iutiu 1 fr. St. Szády 1 fr. Alecs. Bozintanu 1 fr. Simeonu Bulcu 1 fr. Teod. Rosiu 3 fr. Moise Nesiu 1 fr. Ionu Zaica 1 fr. Ionu Barbulu 1 fr. Teod. Dringou 2 fr. Danila Maiorescu Frumentariu-Beiusiu 2 fr. Ioanu Sorbanu, capitanu supr. in pensiune 10 fr. Teod. Ardeleanu 2 fr. Demetriu Horvath 1 fr. Ioanu Lazaru 1 fr. Sum'a 37 fr.

Dela class'a II. gimn. s'au trimesu 5 fr. List'a nu s'au inapoiatu.

B. Dela studentii d'in class'a VIII. gimn. d'in Beiusiu.

Gavrile Ardelenu 1 fr. 50 cr. Dum. Cornea 1 fr. Petru Ilesiu 50 cr. Ioane Groza 50 cr. Iosifu Gentiu 50 cr. Teod. Andru 1 fr. Severu Marcu 50 cr. Lazaru Gavrilu 1 fr. Georgie Filipu 50 cr. Georgie Podina 50 cr. Zach. Cercu 1 fr. 60 cr. Tisch Mauritiu 50 cr. Ioanu Roytli 40 cr. Petru Ostatea 50 cr. Sum'a 10 fr. 50 cr.

C. Dela studentii d'in class'a V. gimn. d'in Beiusiu.

Absolonu Todea 1 fr. 50 cr. Ioanu Nicol'a 1 fr. Petru Nicol'a 50 cr. Georgiu Foic'a 50 cr. Giurgiu Ioanu 1 fr. Petru Albescu 1 fr. Demetriu Bogoeviciu 1 fr. Nicolau Groz'a 1 fr. Gavrilu Gavrilescu 3 fr. Sum'a 10 fr. 50 cr.

D. Dela studentii de class'a IV. gimn. d'in Beiusiu.

Nestoriu Porumbu 1 fr. Sida Dionisia 1 fr. Bufteanu Nicolau 60 cr. Miclutia Petru 50 cr. Gerlanu Ioanu 25 cr. Rajpka János 30 cr. Sum'a 3 fr. 65 cr.

E. Dela studentii de class'a I. gimn. d'in Beiusiu.

Georgiu Costin'a 10 cr. Florianu Selagianu 10 cr. Ves'a Georgie 10 cr. Selagianu Gabrielu 5 cr. Bogdanu Vasiliu 10 cr. Scrobu Georgie 10 cr. Pop'a Sofroniu 10 cr. Szabó Florianu 10 cr. Driha Teodoru 10 cr. Georgiu Micula 10 cr. Popu Iuliu 20 cr. Sum'a 1 fr. 15 cr.

Sibiiu 22. Noembre 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Consemnarea baniloru incursi

cu ocasiunea petrecerei de jocu date de tenerimea studiósá romana d'in Beiusiu in 23. Iuliu a. c. in folosulu academieii rom. de drepturi

Dela domnií contribuitori: Augustinu Antal 2 fr. Teodoru Rosiu 2 fr. Dan. Maiorescu 1 fr. Samuulu Szabó 2 fr. Petru Ciceronescu 3 fr. Ioane Barbulu 2 fr. Ignatie Siut'a 1 fr. Dómn'a Marcusiu 1 fr. Horváth Demetrie 2 fr. Georgie Vasilieviu 5 fr. Paulu Popu 3 fr. Alecsandru Bozoutanu 2 fr. Georgie Sfurlea 1 fr. Ioane Muresianu 1 fr. Ioane Malik 1 fr. Alexiu Siposiu 1 fr. Iosifu Rosiu 1 fr. Veduv'a Caba 2 fr. Veduv'a Kováts 1 fr. Gregoriu Gruitia 2 fr. AmbrosieCRETIU 2 fr. Sim. Bulcu 2 fr. Mich. Csordás 1 fr. Petru Kocs 1 fr. Ladislau Vas 1 fr. S. Milianu 5 fr. Veduv'a Marianu 60 cr. Ditrich 3 fr. Duresciu 2 fr. Mich. Bandiciu 2 fr. Gavr. Cosm'a 3 fr. Ladislau Szabó 2 fr. Ioane Dotzi 1 fr. Nicolae Popu 1 fr. I. Budó 1 fr. Paulu Paladi 2 fr. Dem. Negrénu 3 fr. Gruitia 1 fr. Sitasitia 2 fr. Moise Nesiu 2 fr. Ilie Ferentiu 2 fr. Teod. Ardelenu 2 fr. Teod. Gentiu 1 fr. Pavelu Balázs 2 fr. Ioane Velovanu 1 fr. Ferd. Szalay 1 fr. Parteniu Cosma 5 fr. Teodoru Kőváry 5 fr. Georgie Borha 3 fr. Ioane Zajka 1 fr. Ioane Selagianu 1 fr. Ioane Vass 4 fr. Petru Suciu 4 fr. Ioane

Szilágyi 1 fr. Paladi 2 fr. Emil Jancso 1 fr. Biedermann 1 fr. Vilhelmu Kűchler 1 fr. Teod. Dringó 1 fr. Katona 2 fr. Molnár 2 fr. Venitulu face 117 fr. 64 cr. Spesele 54 fr. 44 cr. Venitu curatu pentru academia, remane 63 fr. 20 cr.

Bibliografia.

A esitu de sub tipariu si se afla depuse la cassariulu societatiei academice romane, dn. Dem. Iarcu. Bucuresci, strad'a pensionatului Nr. 12, urmatóriele opere:

ANALELE SOCIETATIEI ACADEMICE ROMANE. Tom. I. 4 lei noi; tom. II. 2 lei noi; tom. III. 2 lei noi.

GRAMATIC'A LIMBEI ROMANE, part. analitica, de Tim. Cipariu, membru acad. rom. 5 lei n.

OPERELE LUI TACITU, traduse in limb'a romana de Gavr. Munteanu, idem 6 lei n.

Dnií librari primescu unu beneficiu de 10% pentru desfacerea unui numeru de 10 ecs., de 15% pentru desfacerea unui numeru de 50 ecs. si de 20% pentru desfacerea unui numeru de 100 ecsemplarie.

DICTIONARIULU LIMBEI ROMANE va cuprinde aprópe la 100 cóle cu formatu mare, si va apare in fascicule de 4 pàna la 5 cóle.

Pretiuu abonamentulu pentru opulu intregu este 40 lei noi, d'in care diumetate (20 l. n.) se va respunde la primirea antaiulu fasciculu, éra restulu dupa esirea celoru 50.

Abonamentulu se face in Bucuresci la cassariulu societatiei academice romane, dn. Dem. Iarcu, strad'a pensionatului Nr. 12, si la librari, éra in districte la domnií institutori ai scóleloru primarie si la domnií revisori scolari; atara d'in marginile Romaniei libere la librarii cei mai renumiti.

Domnií colectanti cari voru face 10 abonati, primescu unu ecsemplariu gratis, séu unu beneficiu de 10%; cari voru face 50 abonati, primescu unu beneficiu de 15%; cari voru face 100 abonati, primescu unu beneficiu de 20%.

ELEMENTE DE ISTORIA ROMANILORU

pentru scólele poporali

de A. Tr. Laurianu. Edit. a nou'a corrésa si adausa. Sibiiu, 1871. Tipariulu si provedietur'a tipografiei lui S. Filtsch (W. Krafft).

Pretiuu unui ecs. este 30 cr. v. a.; la unu numeru mai mare numai cu câte 27 cr.

Istori'a Romaniei, a carei sórte de seculi este legata de cea a tierei nóstre, e absolutu necessariu se o studieze tenerimea romana, si credemu cá reputatiunea autorulu pe campulu istoriei, este cea mai buna garantia pentru introducerea acestui opu in scólele poporali romane de aici, ceea ce pre langa pretiuu celu moderatu se póte efectuí cu atátu mai usioru.